

Nr 373.

Av herr **Thore**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, med förslag till kommunalskattelag m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 102 med förslag till kommunalskattelag m. m. föreslås väsentligt ändrade grunder för inländska livförsäkringsanstalters beskattning, som föreslås lagd efter helt nya linjer. Motiven till och innebörden av de nya stadgandena hava av skatteberedningen framlagts i dess betänkande angående beskattning av inländska juridiska personer.

Sälunda framhåller skatteberedningen, att då de försäkrades vinst genom försäkringen — utom då fråga är om livränteförsäkring — icke lämpligen kan eller bör tagas till skatt hos försäkringstagaren, en lämpligt avvägd skatt bör hos försäkringsanstalten läggas å de samlade räntebelopp, som ingå i försäkringssumman. Utom den ränta och vinst, som inginge i anstaltens överskott, borde även den ränta, som för de försäkrades räkning beräknades å premiereserven och premieåterbäringsreserven, göras till skatteunderlag. Likaväl som överskottet borde denna ränta tagas till beskattning hos anstalten, men skulle skatten å överskottet och å den beräknade räntan utgå efter en proportionell skatteskala, utom i fråga om den del av överskottet, som för aktiebolagens del finge anses belöpa å aktieägarna. Skatteberedningen ifrågasatte visserligen genom detta förslag en utökning av skattskyldigheten, men detta förhållande var ej avsett att innebära en ökning av livförsäkringsanstalternas skattebörd; den nya skattskyldigheten avsågs bli kompenserad genom den proportionella skatteskalan. Däremot avsågs att vinna en rättvisare fördelning av skatten livförsäkringsanstalterna emellan.

Skatteberedningen föreslog alltså införande av en ränteskatt, som skulle uttagas på så sätt, att till överskottet å rörelsen skulle läggas $\frac{1}{3}$ av den på visst sätt beräknade räntan å premiereserven och premieåterbäringsreserven för direkt tecknade kapitalförsäkringar, dock med den inskränkning, att nämnda räntebelopp icke finge överstiga den på försäkringstagarna belöpande delen av överskottet å rörelsen. Vidare föreslogos lagbestämmelser därom, att anstaltens överskott skulle beräknas efter avdrag för avsättningar till försäkringsfond, premieåterbäringsreserv, lagstadgad säkerhetsfond och utjämningsreserver (med viss inskränkning), varigenom hittills som regel följd praxis skulle bli lagfäst.

Genom att underlaget för ränteskatten icke finge överstiga överskottet å

rörelsen avsåg skatteberedningen att vinna garanti för att skatt icke skulle uttagas i den omfattning, att anstalten bleve urståndsatt att fullgöra sina enligt avtalen åliggande förpliktelser, nämligen utbetalande av utfallande försäkringsbelopp samt stadgad avsättning till premie- och premieåterbäringsreserver. För övrigt beräknade skatteberedningen, att den skatt, som enligt dess förslag skulle påvila livförsäkringsanstalterna, aldrig skulle kunna medtaga mer än 30 à 40 procent av överskottet.

Emellertid föreslås nu i Kungl. Maj:ts proposition en avsevärd skärpning i den omhandlade ränteskatten. Sålunda föreslås i 30 § och i anvisningarna till samma §, att det belopp, som skall utgöra underlag för ränteskatten, "icke må överstiga den på livförsäkringsrörelsen belöpande andel av behållningen å bolagets hela verksamhet", och skall såsom *behållning* räknas dels överskottet å livförsäkringsrörelsen, dels de avsättningar till andra fonder än försäkringsfonden, vilka fått avdragas vid överskottets beräkning, dels ock de inkomstbelopp, vilka i beskattningshänseende äro att hänföra till annan förvärvskälla än försäkringsrörelse. De avsättningar, varom här är fråga och som kunna på ett ödesdigert sätt skärpa ränteskatten, äro avsättningarna till premieåterbäringsreserv, till i lag stadgad säkerhetsfond samt till utjämningsreserver.

Denna "modifierade form" av ränteskatten har föreslagits av försäkringsinspektionen. Man har nämligen befarat, att överskotten skola till sin storlek minskas särskilt med hänsyn till bestämmelserna i bolagens grunder rörande avsättningar till premieåterbäringsreserv och utjämningsreserver och att på grund härav ränteskattens begränsning till överskottet skulle bliva för stark. Men den i propositionen föreslagna skärpningen av ränteskatten kan till sina konsekvenser bliva för livförsäkringsanstalten synnerligen farlig. Om man tänker sig, att en livförsäkringsanstalt under ett år på grund av exempelvis starkt ökad dödlighet icke kan ens göra full avsättning till premieåterbäringsreserv, så skulle denna avsättning yttermera minskas på grund av att anstalten måste fullgöra skattebetalning. Att på sådant sätt utkräva skatt där intet överskott finnes kan icke synas rimligt och torde näppeligen vara avsett. Det står även i strid med vad försäkringsinspektionen uttalat i sitt underdåniga utlåtande i denna fråga till Kungl. Maj:t, då nämligen inspektionen anför följande: "Men det är uppenbart, att man ej kan ålägga bolaget att betala en ränteskatt så stor, att dess förmåga att uppfylla sina förbindelser enligt försäkringsavtalen vederstås. Det är därför nödvändigt att begränsa ränteskatten, så att skatten i dess helhet ej kan komma att överstiga överskottet."

Vad nu beträffar de fonder, till vilka avsättningarna ej få avdragas vid ränteskattens utmätande, så kan beträffande dem följande erinringar göras.

De avdragsgilla avsättningarna till såväl säkerhetsfond som utjämningsreserver äro till sina maximibelopp begränsade genom bestämmelser, som dels i fråga om säkerhetsfonden redan förefinnas och dels rörande utjäm-

ningsreserverna finnas upptagna i det föreliggande skatteförslaget. Det torde således vara fullt klart, att det till beskattning tagna räntebeloppet icke vare sig nu eller i framtiden kan genom dessa avsättningar för mycket beskäras.

Då det emellertid är sannolikt att den påtalade skärpningen av ränteskatten har sin huvudsakliga grund i farhågan att bolagen skulle söka stadfästelse å grunder med högsta möjliga avsättning till premieåterbäringsreserv för att därigenom minska det beskattningsbara överskottet, kunde man tänka sig den garanti för utfående av ett skäligt skattebidrag, att avsättning till premieåterbäringsreserv undantoges såsom skatteunderlag för ränteskatten endast i det fall, att premieåterbäringsgrunderna fastställdes för viss längre tidrymd, exempelvis 10 år. I dylikt fall måste försäkringsinspektionen nämligen redan av försäkringstekniska skäl avstyrka sådana grunder för avsättning till premieåterbäringsreserv, som kunde tänkas medföra för stark beskärning av framtida överskott.

Då, såvitt jag kunnat finna, den av Kungl. Maj:t föreslagna skärpningen av ränteskatten måste anses lika obillig som till sina konsekvenser oberäknelig och farlig, vill jag med anslutning till skatteberedningens förslag i denna fråga föreslå, att i anvisningarna till 30 § 4) andra stycket i Kungl. Maj:ts förslag till kommunalskattelag orden "dels de avsättningar till andra fonder än försäkringsfonden, vilka fått avdragas vid överskottets beräkning", måtte utgå.

Även på ett annat område finner jag Kungl. Maj:ts förslag innebära en obillighet i beskattningsavseende för försäkringsaktiebolagens vidkommande, nämligen i fråga om den undantagsställning nämnda bolag jämte en del penningförvaltande bolag skulle intaga genom den för dem föreslagna statliga och kommunala skattskyldigheten för utdelning från svenska aktiebolag.

Skatteberedningen upptog efter en utredning av frågan om beskattning av moder- och dotterbolag i inskränkt mening såsom sitt förslag, att aktiebolag skulle i fråga om såväl stats- som kommunalbeskattning befrias från skatt för utdelning å svenska aktier. Undantagna från den föreslagna skattefriheten voro enligt beredningens förslag sådana aktiebolag, som driva bank-, emissions- eller annan penningrörelse eller försäkringsrörelse. Kungl. Maj:t har anslutit sig till vad skatteberedningen sålunda föreslagit och har upptagit dess förslag i oförändrat skick.

Några sakliga grunder torde icke kunna åberopas för att i berörda avseende likställa försäkringsbolag med penningförvaltande bolag, då för de förstnämndas skattskyldighet för utdelning å aktier icke rimligtvis kan åberopas att de driva handel med aktier, som således för dem skulle utgöra varor i rörelsen.

Enligt min mening föreligga inga som helst sakskaäl för försäkringsbolagens särställning i nu förevarande hänseende. För övrigt vill jag hänvisa till Svenska livförsäkringsbolags direktörsföreningens den 17 november 1926 avgivna underdåniga yttrande i denna fråga, vari bland annat åberopas vad kungl. kammarrätten i saken uttalat.

På grund av vad sålunda här ovan anförts får jag i detta sammanhang hemställa,

att riksdagen måtte besluta

1) den ändring i andra stycket av punkt 4 i anvisningarna till 30 § i förslaget till kommunalskattelag, att de där förekommande orden "dels de avsättningar till andra fonder än försäkringsfonden, vilka fått avdragas vid överskottets beräkning" utgå; samt

2) sådan ändring i 54 § förslag till kommunalskattelag, att svenska försäkringsaktiebolag varda i likhet med svenska aktiebolag i allmänhet frikallade från skattskyldighet för utdelning från svenska aktiebolag, solidariska bankbolag, kommanditbolag och ekonomiska föreningar.

Tillika får jag anhålla, att vederbörande utskott måtte, vid tillstyrkande av ovanstående hemställan, vidtaga erforderliga ändringar i lagtexten.

Stockholm den 18 mars 1927.

Alex. Thore.